

nitatis redundant, commoda. Exilia tamen viliaq; illa quoq; cenferi non debent; quæ subindè per collationem Statûs humanitatis & animalitatis obtinentur.

TH. XVI.

III. Exem-
pla ex pri-
mo gene-
re.

Hærebimus jam in limine tantum Ethicæ Aristotelicæ, in quo cespitabis, aut præceps ruës, nisi hos duos Status accuratè noveris distingvere. Quid enim prius, quid potius est addiscendum in illa disciplina morali, quam vera propriaq; natura Spontanei? quippe quod Virtus moralis, in cuius exercitio consistit summum Bonum Practicum, sit habitus Proæreticus aut electivus, & consequenter spontaneus. Sed nihil in hac doctrinâ proficies, nisi duos hos Status, animalitatis alterum, alterum humanitatis, rectè perdidiceris. In utroq; nimirum invenitur quoddam spontaneum, sed diversissimæ naturæ, eoq; accuratius distinguendum, quò facilior est lapsus in periculofam confusionem. Spontaneum nimirum in Statu animalitatis requirit tantum exemptionem à coactione, ut appetitus meus (ab intrâ,) non vis alterius (ab extrâ) sit principium meæ actionis: Quem in modum bruta operari, à cane carnem, ab eqvo avenam aut fœnum, &c. quotidie appeti videmus; tantum abest, ut in hoc genere spontanei nos deficiamus. Unde & hoc non minùs ac Status animalitatis ipse, nobis cum brutis commune esse dicitur. Longè verò liberius ac præcellentius est spontaneum, quod Statu humanitatis adeoq; nobis hominibus proprium est, consistens non tantum in exemptione à coactione sed & à necessitate, ut positis omnibus ad agendum requisitis omnibusq; obstaculis remotis, possum perinde agere & non agere, agere sic aliterq; quem in modum Stoici voluntariâ inediâ, positis omnibus ad edendum bibendumq; requisitis, oneratâ cibo potuq; mensâ, & remotis omnibus impedimentis, imò adhibitis Amicorum adhortationibus, mortem sibi accelerabant; e. c. *Pomp. Atticus, qui cum Agrippa eum flens atq; osculans oraret atq; obsecraret, ne id, ad quod natura cogeret, ipse quoq; sibi acceleraret, & quoniam tum quoq; posset temporibus superesse, se sibi suisq; reservaret, preces ejus taciturnâ suâ obstinatione depressit; apud Nepotem in ejus vitâ.* Ita verò se bruta gerere non possunt, quæ si fame vexentur aut siti, cibusq; adsit aut potus, non possunt